

Korpeen sisulla raivattu, hakotukeista rakennettu uskomaton Aikhikylä on rantasalmelaisen **Esa Heiskasen** intohimoinen elinkautinen. Seura palkitsee Aikhikylän Suomen Helmi -kunniataululla.

Intohimoinen

TEKSTI JA KUVAT JOUNI FLINKKILÄ

ELINKAUTINEN

Meitä on odottamassa pitopöytä. Takassa räiskyy tuli, ja tuvan emäntä, Mari, hääriilee muurikkapannun ääressä. Kun ojennan Suomen Helmi -kunnia- taulun Esalle ja Marille, he ovat aidosti kiitollisia.

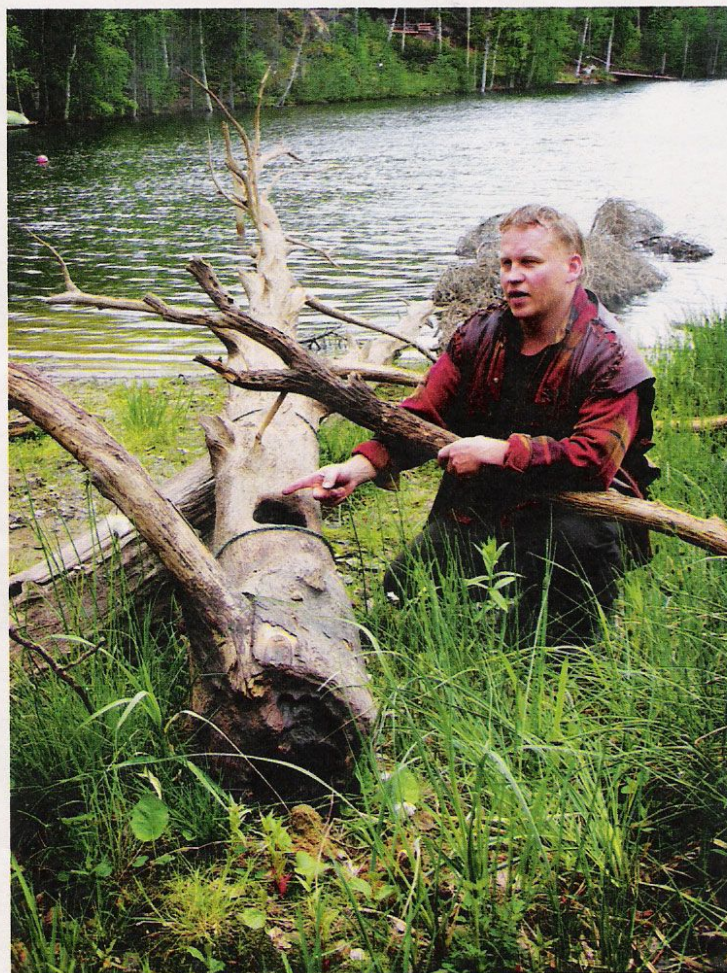
"Tämä on ensimmäinen virallinen tunnustus 25 vuoteen."

Esan urakka on ollut häkellyttävä. Neljännesvuosisadassa hän on rakentanut Rantasalmen Porosalmen hakorakennusten kylän – yksin. Hakokylän päärakennuskin, Aikhitupa, on 800-neliöinen linna, johon on uponnut 26 täysperävaunullista rekkalastia viereisen Hietajärven pohjasta nostettuja tuhansia vuosia vanhoja ikitukkeja.

"Jos rekat pantaisiin peräkkäin, siitä syntyisi yli puolen kilometrin jono", Esa tuumailee.

Kun Esa aloitti alle parikymppisenä mittaamattoman urakkansa, ensimmäiset kymmenen vuotta hän sukeltelee rakennustarpeita järven pohjasta ja kuivatteli niitä vuosia rakentamiseen sopiviksi.

"Sukeltelin tukkisakset käsissä snorkkelin ja räpylöitten kanssa viiteen kuuteen metriin. Kymmenkiloiset sakset veivät nopeasti pohjaan, kiinnitin sakset, ja sitten vain rantalepikkoon vetämään vinssillä uppotukit ran-

"Kukahon on tähänkin hakotukkiin reiän kaivertanut?"

taan. Suurimmat tukit painoivat yli kolme tonnia."

"Pyysin kavereitakin joskus apuun, mutta jo toisena päivänä he totesivat, että ei, tähän on hakohelvetti."

Esa on nostanut järvenpohjasta vajaat parituhatta tukkia. Hän laskeskelee käyttäneensä kylänsä rakentamiseen yli 50 000 työtuntia.

"Kun auringon noustessa aloit-

taa ja iltapimeällä lopettaa, kyllä siinä jotain saa aikaan. Kaverit ovat joskus tuvilla käydessään hämmästelleet, kuinka paljon olen ehtinyt saada aikaista. Ihmettelijöille olen yleensä tokaisut: No...onkos minua Shellin baarissa näkynyt?"

"Kymmenen vuotta meni ennen kuin pääsin lepikosta ja ryteiköstä tänne ihmisten ilmoille. Kyllä oli meikäläisessä latausta! Mutaisten ja märkien tukkien kanssa telutessa paita kastui jo vartissa ja housutkin puolessa tunnissa. Moottorisahan ketjuja- kin kului varmaan kuorma- autollinen."

Lähdepohjaisen ja syvän Hietajärven kivikkoiselle ja jyrkälle rinteelle on noussut toistakymmentä hakorakennusta ja tavallisesta hirrestä veistettyjä lomamökkejä siihen vielä päälle. Välillä Esa rakensi omakotitalon, ja rahaa on joutunut tie- naamaan myös remonttiti- homilla.

"Olin viisi vuotta Helsingissä isän serkun Timo T. Kaukosen hommissa. Siinä pääsi ajelemaan Cadillacilla ja näkemään suuren maailman touhuja. Se riitti."

Heiskasen suku on asunut Porosalmen seudulla jo vuodesta 1658. Esa edustaa yhdeksättä sukupolvea. Yhteistä porukalle on sinnikäs työnteko. Esan isällä oli jo lomakylä, samoin hänen veljellään. Näissä miehistä ei ole sa-

"Jokainen tukki on sovitettava erikseen ja funtsittava, miten se sopii kokonaisuuteen."

volaista jähkailua tai venkoilua, he ovat tekijöitä.

"Ei tällaisia hankkeita kannata toteuttaa porukalla, ei edes velimiehen kanssa. Kun itse tekee, toiset ovat vain tiellä."

"Pane lehteen, että olen 25 vuotta järvessä elänyt Hako-Heiskanen", Esa naureskelee reimakasti.

Esa Heiskanen kuuluu omape räisiin kansantaitelijoihin, ITE-miehiin, jotka toteuttavat itseään luovasti ja määrätietoisesti muiden puheista välittämättä.

Tykkään tehdä jyräkästi, ja tekemisessä pitää olla visiota ja fiilistä."

Esa Heiskanen taitaa olla tunnetumpi Japanissa kuin Suomessa. Finnairin asiakaslehdessä oli Esasta juttu, ja pian paikalle saapui japanilainen aikakauslehden toimittaja ja kuvaaja. He tekivät kahdeksan sivun kuvallisen jutun sisukkaasta rakentajasta. Filmintekijät innostuivat lehtijutusta, ja Japanin television matkailuohjelman tekijät kuvasivat Esan touhuja.

Merkittäväntä on kuitenkin, kun kuuluisa japanilaisohjaaja Jin Tatsu-mura halusi Esan dokumenttiohjelman. Viisi-osaisessa *Gaia Symphony* -nimisessä ohjelmassa esiintyivät muun muassa Dalai Lama, maailmankuulu italialainen alpinisti Reinhold Messner, ensimmäinen avaruuskävelijä, Apollo 9:n astronautti Russel Schwickart sekä useita tiedemiehiä ja tutkijoita.

"Tatsu-mura etsi eri puolilta maailmaa ihmisiä, jotka ovat tehneet elämässä jotain epätavallista ja joilla on ollut annettavaa ihmis-kunnalle. Kun Jin Tatsu-mura näki Aikhituvan hakotukit, hänen silmänsä lähes sulkeutuivat; hän näki tukeissa mystisiä piirteitä."

"Kuvittele itse, tuhansia vuosia

"Olen se 25 vuotta järvessä elänyt Hako-Heiskanen."

vanhoja tukkeja. Osaa näistä on veistetty, ja seinissä ja laipioissa on erikokoisia riistaloukkujen osia. Niiden ikä on arvioitu hyvin pariksi-tuhanneksi vuodeksi. Näihin tukkeihin liittyy aikamattoman menneisyyteen, kun vain osaa nähdä ja aistia oikein."

"Olen varma, että Hietajärven rannalla on ollut asutusta jo tuhansia vuosia sitten. Täällä harjoitettiin poronhoitoa. Lappilaisen hengen vaaliminen sopii sielunelämäni."

Heiskaset vuokraavat Hakoapajalla omavaraisia rantamökkejä. Käytössä on kolme savusaunaa. Aikhituvassa ja Savotta-Salissa sekä Korppi-vuoren Pirtissä järjestetään erilaisia tilaisuuksia yrityksille ja yksityishenkilöille.

Opettajankoulutuksen saanut Mari on järjestänyt leirikouluja, joissa tutustutaan luontoon, ja Esa on vienyt koululaisia lasi-

pohjaveneellään tarkkailemaan vedenalaista maailmaa.

Heiskasilla on erityyppinen perhemökkialue myös Saimaan rannalla, joten työtä ja hoidettavaa riittää yllin kyllin.

Heinäkuussa Aikhituvassa on rakentamisen vaiheita ja Poro-salmen historiaa kuvaava näyttely. Esa on myös maalannut tauluja. Mielenkiintoinen on myös vitriini, jossa on Esan isoisän Eino Heiskasen asekatkko. Sen Esa löysi liiterin pohjia penkoessaan.

Jos Hakoapajan rakentamiseen on mennyt tuhattomasti aikaa ja vaivaa, ilman rahaakaan se ei ole syntynyt.

"Olen tehnyt 99-prosenttisesti kaiken itse, mutta pankkia on totta kai tarvittu. Annan Rantasalmen Osuuspankille kymmenen pistettä. Joustoa ja ymmärrystä on löytynyt. Nyt raamit ovat kunnossa ja alkaa seuraava vaihe. Ideoita ei puutu."

"Tätä ei vain saa päästää liian suureksi eikä kaupalliseksi. Silloin katoaa paikan henki. Kaiken pitää olla aitoa ja rehellistä, sillä turistaa voi huijata vain kerran", Esa painottaa. ■

www.rantasalmi.fi/hakoapaja

Suomen Helmet valittu

SEURA palkitsee nyt viiden kerran kotimaisia matkailuyrityksiä Suomen Helmi-kunniakirjalla. Raati valitsi lukijoiden lähettämistä ehdotuksista tänä vuonna neljä palkinnon ansaitsevaa matkailukohdetta. Kunniakirjan saavat tänä vuonna rantasalmelainen HakoApaja, Yli-Kirran talonpoikaismuseo Punkalaitumella, Kiilin kotiseututalo Kristiinankaupungissa ja Museotila Tuulimylly Luumäellä. Onnea ja menestystä palkituille yrityksille. Kiitos lukijoille ehdotuksista! Valintaraatiin kuuluivat Matkailun edistämiskeskuksen ylijohtaja **Jaakko Lehtonen**, Holiday Club Finland Oy:n markkinointipäällikkö **Johanna Lehto**, Seuran päätoimittaja **Jari Lindholm**, toimitussihteeri **Eero Nokela** sekä toimittaja **Arja Talonen**. Kaikkien ehdotuksia lähettäneiden kesken arvottiin Kaleva Travel Oy:n 300 euron matkalahjakortti, jonka voitti **Elsa Kortelainen** Oulusta. Lämpimät onnittelut, Elsa!